

A tudati nevelés tapasztalatai a fizikai dolgozók körében

Dr. Mezeiné, dr. Nyitrai Beáta kpa.

Az MSZMP MNHF-ségi Pártbizottság Agitációs és Propaganda Állandó Bizottsága a Hadiápfőnökség szerveinél felmérést végzett az életmód és életkörülmények és a szabad idő felhasználása terén.

Mivel a fent jelzett munkabizottság által levont következtetések és a feladatszabásra tett javaslat elsősorban a ht. és kpa. állományra vonatkozott, az MN TJÜ-nél dolgozó mintegy ezer szakmunkás és betanított fizikai dolgozó helyzetéből vizsgálok a kialakult helyzetet. Annál is inkább teszem ezt, mert ezeket a dolgozókat nem annyira a magas szinten álló hivatástudat, hanem a konkrét kenyérkereset köti a néphadsereghez.

A fizikai dolgozók háromnegyede nő, többségükben családanya, akiknek két, esetleg 3 műszakban dolgozva kell megbirkózniuk a családi terhekkel, a munkabajlás gondjaival.

Az egyre nehezedő gazdasági körülmények között – amikor ezen kategóriák férjei többségében külön munkát, más kereső foglalkozást folytatnak – még inkább leterheltek a család összetartása, ellátása és nevelése terén.

A szabad idő hasznos eltöltése nemcsak program kérdése. Dolgozóinknak van szabad idejük, azt mind ritkábban fordítják az általunk szervezett, vagy szorgalmazott programokon való részvételre, hiszen ilyenkor próbálnak regenerálódni fizikailag is az általunk megkövetelt, feszes normákkal szabályozott munkakörülk ellátásához és a családi elvárások által előállott igénybevételeknek.

Mindezeket figyelembe véve kell az MN TJÜ-nél szervezni a politikai nevelőmunkát, megvalósítani a tudatformálást. A nálunk végzett felmérések és saját ismereteink mind dicséretes állapotot tükröznek, ezeket az eredményeket nagy nehézségek árán, folyamatos munkával értük el, az eredmények nem születtek maguktól. Ezt előre kell bocsájtani akkor, amikor a nehézségekkel foglalkozom.

Külön ki szeretném emelni, hogy nálunk a fizikai állomány politikai képzése munkaidőben nem valósítható meg, tekintettel a teljesítménybérezésre, a feszített normák és a kieső idő csökkentésének kötelezettségére.

Az ország tíz helyőrségében levő üzemegységeinknél erősen differenciált felkészültségű állománnyal kell kiegyenlített politikai, tudati állapotot elérnünk.

Más és más területe kap hangsúlyt az ország bel- és gazdaságpolitikájának egy ipari környezetben pl. Zalaegerszegen, Budapesten és mást egy mezőgazdasági környezetben pl. Táborfalván, Kalocsán. A hozzánk belépő dolgozókat először is meg kell tanítani

egy közösségben dolgozni, betartani a legegyszerűbb normákat, különösen Budapesten és akkor hol van még a tudati nevelés.

A 8. általános és esetleg szakmunkásbizonyítvány nyújtotta képzettséggel rendelkezőknél a társadalom építésének jelentősége, elméleti kérdései eltörpülnek az anyagi, megélhetési, lakás gondok mellett.

Másként hat az egészségnevelés programja ott, ahol 4000 fős községeknek 1 orvosa van (gyógyszertár, szakrendelő nélkül), a boltok a műszak végén zárva vannak, korszerű táplálkozást a disznótoros, a kikapcsolódást esetleg a baráti körben elfogyasztott ital jelenti, és másként ott, ahol művelődést, az egészségnevelést, sportlétesítmények, a rendelkezésre álló színházak, könyvtárak segítik elő és a városi apparátus támogatja nevelő, szervező munkánkat. A környezeti szokásokat, az évtizede rögződött magatartási formát 2-3 év alatt, bármilyen erőteljes tudati neveléssel, sem lehet megváltoztatni.

Nevelőmunkánk egyik alapvető céljaként azt határoztuk meg, hogy állományunknak – akik mint már említettem a Magyar Néphadseregben elsősorban csak a munkáltatót látják – ismerjék fel és érezzék át tevékenységük helyét és szerepét a néphadsereg ellátásában. Úgy ítéljük meg, hogy következetes munkánk hatására e célkitűzés megvalósulása – a nagymérvű fluktuáció ellenére is – egyre eredményesebb. Ha dolgozóink nem érznek át a feladatuk jelentőségét, nem vállalnának olyan plusz terheket is melyek előidézője, esetenként a szervezetlenség, a túlzott bürokrácia.

Felsőbbszintű pártbátározatokban megfogalmazódott: érzük el, hogy az állomány gondolkodására a dialektikus, rugalmas gondolkodás legyen jellemző, a dolgozók kérdéseikre mindig kapják meg a választ, és az megfelelő érvanyagra épüljön.

Úgy vélem, hogy megfelelő érvanyag a meggyőzéshez nemcsak az MN TJÜ-ben hiányzik, hanem országos szinten is. Ezért kell foglalkozni az ideológiai tézisekkel a párt vezető szerepének értelmezésével, a politikai intézményrendszer korszerűsítésével.

A dialektikus és rugalmas gondolkodásmód nem valósítható meg csupán az eszmei-politikai neveléssel, ehhez szorosan kapcsolódnia kell a gazdasági életünk átalakításának, a változtatások végrehajtásának, az eredmények kézzelfogható bemutatásának.

Feltétlenül meg kell említeni az állományunk nyugodt, kiegyensúlyozott tevékenységét, a tudati nevelést közelmúltban is gátló tényezőket. Előre bocsájtom, hogy az ország állampolgárai, de a hozzánk felvételre jelentkezők is úgy gondolják, hogy az MN egy szigorú szabályozású, az utasításokat egyértelműen és időben kiadó, rendkívüli fegyellemmel szervezett és irányított szervezet. Nap mint nap találkozunk azonban ennek ellenkezőjével, pl. a bruttó-sítás során. Az utasítások, rendeletek rendre késnek, végrehajtásukra nem áll kellő idő a rendelkezésünkre, azontúl, hogy hangulati feszültséget okoz, megnöveli a hibák számát és sajnos mindez rossz politikai következményeket okoz.

Általában az utasítások, rendelkezések meghozatalánál nincs egyértelműen tisztázva, hogy ez az üzemre vonatkozik-e, nem veszik figyelembe az MN TJÜ üzemi sajátosságait, egyértelmű választ a szakmai előljáróktól sem kapunk kérdéseinkre. Ez dolgozóinkban azt az érzést kelti, hogy az üzem – minden gazdasági eredménye ellenére is – a periferiáján helyezkedik el a Magyar Néphadseregnek, a gondjaink megoldásában gyakran – központi szabályozás hiányában – magunkra hagynak bennünket.

Nem tudjuk megnyugtatóan megmagyarázni fizikai dolgozóinknak, hogy a néphadsereg polgári alkalmazottjaiként nem illetik meg az állampolgári jogok a külföldre utazásnál.

Üzemünknel úgy a párt, mint a szakszervezet jelentős mozgalmi tevékenységet fejt ki, ennek eredménye, hogy tagságát 1-2 fő kivételével mindenki megtartotta. Az adminisztratív dolgozók körében tapasztalt közömbösség nem jellemző a demokratikus fórumok működése terén, hiszen a dolgozók saját további sorsukat határozzák meg, amikor egy-egy intézkedést megszavaznak.

A gazdasági vezetésnek új piaci lehetőségeket kell keresni ahhoz, hogy viszonylag stabil anyagi lehetőségeket biztosítsunk megélhetésükhöz. Ez nálunk is azzal jár, hogy új munkafázisokat kell bevezetni, megtanítani és a dolgozók tudatát is átformálni a piaci törvényszerűségek megismerésére. Ez a tevékenység a szakembereink számára is új gondolkodásmódot, a végrehajtás rengeteg energiát, próbálkozást igényel. E tevékenységünkben fejeződik ki legjobban a tudatformáló munka, mivel a nyereségünk 45%-át az összetevékenység 30%-a (nem fegyveres testületek részére végzett szolgáltatás) hozta létre.

Tulajdonképpen a 10 mFt nyereség, mely a fentiekből adódott a honvédségi árak stabilitását, másrészt saját erőből történő adózott bérfejlesztést tett lehetővé.

Az alaprendeltetésen kívül - az eddigiektől eltérő - tevékenységet is elkezdtük. Ez egyrészt az inkurrenciaként tárolt különböző alapanyagok választéki cikké történő feldolgozását, valamint farmernadrágok saját konfekcionálását jelenti. Az általunk varrt késztermékek a katonai ruházati boltoknál is megjelentek - de a polgári (Skála-Metró, -Sprint) életben is megjelentek.

A gazdasági eredményeinket azért említtem csupán 1-2 mondatban, hogy szemléltessem, üzemünk állománya fogékony az új iránt. Lehet, hogy elméletileg a politikai képzettség nem üti meg az MN-i szintet, de meggyőződésünk, hogy gyakorlati munkavégzésük példás és odaadó.

Véleményünk szerint a gyakorlati eredmények napjainkban a legfontosabbak. *Úgy érezzük, és minden energiánkat arra fordítjuk, munkatársaink úgy értsék meg, illetve úgy közelítsék meg az elméleti ismeretanyagot, hogy az a gyakorlatban elsősorban az MN és az egyén érdekeit szolgálja.*